

KÉSŐ- GYERMEKKOR

TURNER-SZINDRÓMÁS LÁNYOK EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSA 5 ÉVES KORTÓL 13 ÉVES KORIG:

- **Beszéljük meg a gyermekkel, ahogyan a szülőkkel is, a Turner-szindróma diagnózisát és kezelését** amilyen korán csak megérti.
- Folytassuk a **növekedés ütemének szoros követését**. Az endokrinológus lehetséges, hogy megfontolja az oxandrolon-kezelés bevezetését a GH terápia mellett olyan 9-12 éves lányok esetében, akik szélsőségesen alacsonyak, vagy akiknél a GH terápiára való reakció nem megfelelő. (Magyarországon jelenleg nem elérhető.)
- Minden orvosi vizsgálat alkalmával mérjük meg a gyermek **vérnyomást** és a **pulzusát**. Alaposan össze kell hasonlítani a **karon és a lábszáron** mért szisztolés vérnyomást, mert fontos az esetleges aortaszűkület felismerésében. Ha **magas a beteg vérnyomása**, a vérnyomást **normalizáló kezelés** javasolt és alaposan vizsgáljuk ki, hogy nem áll-e mögötte szív- ill. veseprobléma.
- **12 éves kortól** kezdve minden TS-es lány esetében **szívultrahang** és alapos **kardiológiai kivizsgálás** szükséges a szív és érrendszeri elváltozások magasabb rizikója miatt.
- Minden vizsgálat alkalmával zárjuk ki a **középfülgyulladás** jelenlétét. Ha középfülgyulladás jelentkezik, alkalmazzunk **agresszív kezelést**. Makacs középfülgyulladás esetén beszéljük át a fültubus lehetőségét és fontoljuk meg a gyermek fül-orr-gégészetre való beutalását.
- **3-5 évente** vizsgáljuk a gyermek **hallását** is. Hívjuk fel a szülők figyelmét, hogy védjék lányuk hallását azzal is, hogy kerüli a hangos zajokat.
- Figyeljünk továbbra is az esetleges **húgyúti rendszeri gyulladásokra**, amennyiben a gyermeknél húgyúti rendszeri rendellenesség fennáll.
- Folytassuk a **pajzsmirigyműködés** vizsgálatát **1-2 évente**.
- Folytassuk a **coeliakiára** irányuló vizsgálatokat is **2 évente**.
- Vizsgáljuk meg a gyermek **fogazatát** a harapási rendellenességek felismeréséhez.
- Évente vizsgáljuk a **gerincet**. A Turner-szindrómával élő kislányoknál a szkoliózis és a kifózis is gyakrabban előfordul, mint a Turner-szindróma nélkül élő lányoknál.
- **Adjunk tanácsot** a családnak a **csontsűrűség optimalizálásának** fontosságáról, és javasoljuk, hogy a beteg kapja meg az ajánlott napi D vitamin és kalcium bevitelt az étrendjén vagy étrend-kiegészítőkön keresztül.
- **Beszéljünk külön** a szülőkkel és külön a gyermekkel az alacsony testalkathoz való **alkalmazkodásról**.
- **Figyeljük a lehetséges iskolai problémákat**, mint a tanulási zavarok, figyelemhiány, a hiperaktivitás és a szociális készségek kialakításának nehézségei. Utaljuk be a gyermeket pedagógiai felmérésre és fejlesztésre, amennyiben szükséges. Bízassuk a szülőket az iskolai személyzettel való szoros együttműködésre.